

Vážení spoluobčania,

blížia sa sviatky Vianoc a s nimi prichádza aj koniec roka. Rok, čo rok k nám prichádzajú pomaly a najskôr nenápadne. Je to tak... Najkrajšie sviatky roka sú pred dvermi. Radostné, čarovné, bohaté, pokojné i láskyplné. Iba jediné sviatky majú toľko prívlastkov. V každej rodine má toto obdobie svoje čaro. Už len tradičné pozeranie rozprávok nám dodáva nevšedný

pocit. Všetci poznáme aj chvíle zhonu, neodmysliteľnej nákupnej horúčky. Snažíme sa spraviť svojim blízkym čo najviac radosti a prekvapení...

Mnohí si však aj povzdychnú ... Máme za sebou ďalší rok, ďalší kus života. Verím, že pre väčšinu z vás bol naplnený skôr pozitívnymi vecami, či v súkromí alebo v práci. Nájdú sa však aj takí, ktorým sa darilo menej, ktorí neboli úspešní, a ktorí nie sú s uplynulým rokom spokojní. Nemali by sme na nich zabudnúť! Vianoce sú okrem odpočinku a dobrej nálady aj o solidarite, o podpore tých, ktorí sú osamotení, či nešťastní. Sú aj o medziludských vzťahoch a susedských vzťahoch, sú príležitosťou na zmierenie sa s tými, s ktorými sme sa nepohodli. A takisto sú príležitosťou na vďačnosť s možnosťou poďakovať sa tým, s ktorými sa stretávame, pracujeme, žijeme. Aj ja by som chcel toto miesto a tento čas využiť na poďakovanie. Chcel by som sa poďakovať za prácu poslancom obecného zastupiteľstva a hlavnej kontrolórke obce, všetkým pracovníkom a spolupracovníkom obecného úradu, členom komisií, členom ženského evanjelického spevokolu, členom mužského evanjelického spevokolu Svätójánsky prameň, členom katolíckeho spevokolu Svätého Jána Krstiteľa, evanjelickému a katolíckemu farskému úradu, členom združení najmä Jednote dôchodcov, bez ktorých obetavej práce by spoločenský život v obci nemohol existovať. Ďakujem aj podnikateľom, ktorí v obci pôsobia, dávajú našim ľuďom prácu, ale obci i inými formami pomáhajú. Všetci títo ľudia dávajú obci život a počas roka tvrdo pracovali nielen pre svoje dobro, ale aj pre dobro obce.

Na záver chcem poďakovať Vám všetkým spoluobčanom za Vašu ústretovosť voči mne a obci a popriať Vám pokojné a radostné Vianoce a všetko dobré, hlavne zdravie do nového roka. Váš starosta

2016

**Obecný úrad, starosta obce
a obecné zastupiteľstvo
p o z ý v á j ú
všetkých spoluobčanov
na vítanie
Nového roka
2016**

**stretneme sa
dňa 1.1.2016 o 16,00 hod.
pred obecným úradom**

**Program: príhovor,
hymna, občerstvenie
a ohňostroj**

*Vinšujeme vám na tieto sviatky,
hojné božské požehnanie,
na poli úrody, v stodole plnosť, v komore hojnosť,
v pitvore svornosť, v izbe lásku, úprimnosť
a na dieťkach radosť, aby ste boli veselí,
tak ako v nebi anjeli.*

VOLBY

do Národnej rady Slovenskej republiky

Volby do Národnej rady Slovenskej republiky sa uskutočnia v sobotu dňa 5. marca 2016 v čase od 7.00 h do 22.00 h.

Právo voliť

Právo voliť do Národnej rady Slovenskej republiky má občan Slovenskej republiky, ktorý najneskôr v deň konania volieb dovŕšil 18 rokov veku a nenastala u neho prekážka práva voliť.

Prekážkou práva voliť je:

- zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia,
- výkon trestu odňatia slobody uložený za spáchanie obzvlášť závažného zločinu,
- pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

Právo byť volený

Za poslanca Národnej rady Slovenskej republiky môže byť zvolený občan Slovenskej republiky, ktorý najneskôr v deň konania volieb dovŕšil 21 rokov veku a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

Prekážkou práva byť volený je:

- výkon trestu odňatia slobody,
- právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené,
- pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

Spôsob voľby

Volič môže voliť na území Slovenskej republiky vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný, alebo v ktoromkoľvek volebnom okrsku na základe hlasovacieho preukazu.

Volič môže voliť mimo územia Slovenskej republiky poštou, ak:

- nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a bol na základe žiadosti zapísaný do osobitného zoznamu voličov,
- má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a v čase volieb sa zdržiava mimo jej územia a o voľbu poštou požiada obec, v ktorej má trvalý pobyt.

Hlasovací preukaz

Volič, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a v deň konania volieb nebude môcť voliť v mieste svojho trvalého pobytu vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný, môže požiadať obec svojho trvalého pobytu o vydanie hlasovacieho preukazu. Obec na základe žiadosti voličovi vydá hlasovací preukaz a zo zoznamu voličov ho vyčiarkne s poznámkou o vydaní hlasovacieho preukazu.

Hlasovací preukaz oprávňuje na zápis do zoznamu voličov v ktoromkoľvek volebnom okrsku. Volič môže požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu osobne, najneskôr posledný pracovný deň pred konaním volieb (t.j. najneskôr 4. 3. 2016) v úradných hodinách obce. Obec vydá hlasovací preukaz bezodkladne v listinnej forme tak, aby žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu bola doručená obci najneskôr 15 pracovných dní pred dňom konania volieb (t.j. najneskôr 15. 2. 2016), elektronicky (e-mailom) tak, aby žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu bola doručená obci najneskôr 15 pracovných dní pred dňom konania volieb (t.j. najneskôr 15. 2. 2016). Obec na tieto

účely zverejňuje na svojom webovom sídle elektronickú adresu na doručovanie žiadostí. Ak obec nemá webové sídlo, zverejní elektronickú adresu na doručovanie žiadostí na úradnej tabuli obce.

Žiadosť musí obsahovať údaje o voličovi:

- meno a priezvisko,
- rodné číslo,
- štátnu príslušnosť,
- adresu trvalého pobytu (obec, ulica, číslo domu),
- korešpondenčnú adresu, na ktorú obec doručí hlasovací preukaz prostredníctvom osoby splnomocnenej žiadateľom.

Obec zašle hlasovací preukaz voličovi na adresu trvalého pobytu, ak v žiadosti neuvedie inú korešpondenčnú adresu, najneskôr tri pracovné dni od doručenia žiadosti. Obec zašle hlasovací preukaz na adresu uvedenú v žiadosti doporučenou zásielkou „Do vlastných rúk“.

Ak volič v písomnej žiadosti alebo elektronickej žiadosti uvedie, že hlasovací preukaz prevezme iná osoba, musí v žiadosti uviesť jej meno, priezvisko a číslo občianskeho preukazu. Táto osoba je povinná prevziať hlasovacieho preukazu potvrdiť svojím podpisom.

Voľba poštou

Volič, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a v čase volieb sa zdržiava mimo jej územia, môže požiadať obec trvalého pobytu o voľbu poštou, a to písomne (v listinnej forme) tak, aby žiadosť o voľbu poštou bola doručená na adresu obce (obecného úradu) najneskôr 50 dní pred dňom konania volieb (t.j. najneskôr 15. 1. 2016). Na žiadosť doručenú po ustanovenej lehote sa neprihliada.

Elektronicky (e-mailom) tak, aby žiadosť o voľbu poštou bola doručená na elektronickú adresu obce najneskôr 50 dní pred dňom konania volieb (t.j. najneskôr 15. 1. 2016).

Na žiadosť doručenú po ustanovenej lehote sa neprihliada.

Žiadosť o voľbu poštou musí obsahovať tieto údaje o voličovi:

- meno a priezvisko,
- rodné číslo,
- adresu trvalého pobytu,
- adresu miesta pobytu v cudzine.

Ak žiadosť spĺňa zákonom ustanovené náležitosti, obec zašle najneskôr 35 dní pred dňom konania volieb voličovi, ktorý požiadal o voľbu poštou, na adresu miesta pobytu v cudzine:

- obálku opatrenú odtlačkom úradnej pečiatky obce,
- hlasovacie lístky,
- návratnú obálku (označenú heslom „VOLBA POŠTOU“ vypísanou adresou obce ako adresáta a adresou voliča ako odosielateľa,
- poučenie o spôsobe hlasovania.

Po vykonaní hlasovania (podľa poučenia o spôsobe hlasovania) vloží volič hlasovací lístok do obálky opatrenej odtlačkom úradnej pečiatky obce a zalepí ju. Zalepenú obálku vloží do návratnej obálky, ktorú odosiela. Výdavky spojené so zaslaním návratnej obálky poštou hradí odosielateľ.

Do výsledku hlasovania sa započítavajú hlasy na hlasovacích lístkoch, ktoré boli doručené obci trvalého pobytu voliča najneskôr v posledný pracovný deň pred dňom konania volieb (t.j. najneskôr 4.3.2016).

Ďalšie informácie k voľbám do Národnej rady Slovenskej republiky sú uverejnené na webovej stránke www.minv.sk/?volby-nrsr

Kolobeh života

Narodili sa:

Adam Molnár
Sebastián Ivanič

Uzavreli manželstvo:

Petra Bubíková a Jozef Blašťák
Milan Krasuľa a Ing. Jana Bořutová
Viera Potočníková a Zdenko Kováč
Michal Ilavský a Katarína Budová
Veronika Lešková a Petr Husa

Dožili sa životného jubilea:

Eduard Drahovský	60 rokov
Elena Janovčíková	70 rokov
Zdenka Chrappová	70 rokov
Daniel Zlejší	70 rokov
Lidia Vozáriková	80 rokov

Zákon o minimálnom dôchodku

Od 1. júla 2015 sa niektorým z vás upravila výška dôchodku, hoci ste to ešte nepocítili v realite. Od tohto termínu je totiž na Slovensku zavedený minimálny dôchodok, no dosiaľ nižšie penzie, sa upravujú neskôr. Účelom minimálneho dôchodku je zabezpečiť poistencovi dôchodkový príjem na takej úrovni, aby nebol odkázaný na pomoc v hmotnej núdzi. O priznanie minimálneho dôchodku nie je potrebné žiadať, o nároku na zvýšenie dôchodku na minimálny dôchodok rozhodne Sociálna poisťovňa.

Kto má naň nárok

Nárok na zvýšenie dôchodku na minimálny dôchodok má poberteľ starobného dôchodku (aj keď bol predtým priznaný ako predčasný starobný dôchodok) alebo invalidného dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku. Celkovo je počet dôchodcov, ktorým sa upraví dôchodok z nižšieho na minimálny, vyše 75 tisíc. Ako podmienku na zvýšenie dôchodku na úroveň minimálneho dôchodku musí spĺňať fakt, že získal najmenej 30 rokov kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia, výška dôchodkových príjmov je nižšia ako výška minimálneho dôchodku a požiadal o priznanie všetkých dôchodkov, na ktoré by mohol mať nárok (napríklad poberteľka starobného dôchodku – vdova musí požiadať aj o priznanie vdovského dôchodku).

Aká bude výška minimálneho dôchodku

Za 30 rokov kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia patrí minimálny dôchodok 269,50 eur mesačne, čo predstavuje 1,36-násobok sumy životného minima (v roku 2015 je suma životného minima 198,09 eur mesačne). Za každý ďalší rok kvalifikovaného obdobia nad základnú hranicu 30 rokov sa minimálny dôchodok zvýši.

Kvôli zvýšeniu dôchodku na minimálny nemusíte nič robiť

Sociálna poisťovňa rozhodne o nároku na zvýšenie dôchodku na minimálny dôchodok z úradnej povinnosti, preto nie je potrebné podávať osobitnú žiadosť o priznanie minimálneho dôchodku. Okrem toho bude Sociálna poisťovňa o zvýšení dôchodku na minimálny dôchodok rozhodovať pri priznávaní dôchodku alebo pri zmene skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku a určenie zvýšenia dôchodku na minimálny dôchodok. (Rozhodujúcimi skutočnosťami sú napríklad zmena vo výške celkových dôchodkových príjmov a získanie ďalšieho kvalifikovaného obdobia). Pravidelne sa minimálny dôchodok bude prehodnocovať od 1. januára kalendárneho roka z dôvodu valorizácie dôchodkov a zmeny sumy životného minima. Viac informácií získate v pobočkách Sociálnej poisťovne, na webovej stránke www.socpoist.sk, alebo v Informačno-poradenskom centre na bezplatnom čísle: **0800 123 123**. Rozhodujúce skutočnosti bude Sociálna poisťovňa zisťovať prostredníctvom písomných výziev, ktoré zašle tým dôchodcom, ktorí by na základe údajov evidovaných Sociálnou poisťovňou mohli spĺňať zákonom stanovené podmienky nároku na minimálny dôchodok. Vyplnenú výzvu spolu s príslušnými potvrdeniami je potrebné poslať alebo osobne zaniest do ktorejkoľvek pobočky Sociálnej poisťovne.

Slováci nevedia recyklovať odpad

Po novom sa im to ale oplatí!

Slováci v porovnaní s krajinami EÚ triedia málo odpadu. Ak sa zlepšia, majú šancu aj ušetriť. V minulom roku vyprodukoval jeden Slováčik v priemere takmer 323 kilogramov odpadu, a to najviac na západe a najmenej na východe Slovenska. Priemerný Európan pritom vygeneruje až 481 kilogramov odpadu. Čo je však alarmujúce, Slováci zo spomínaného objemu odpadu vytriedili len okolo 25 kilogramov, čo je asi osem percent a našu krajinu to radí na chvost Európskej únie. Ak už Slováci triedia, tak hlavne sklo, plasty a papier. Vyplýva to zo štatistiky. Najmenej triedia viacvrstvové kombinované obaly, teda obaly z mlieka, džusov a pod. Slováci však musia pridať, podľa cieľov EÚ do roku 2020 u plastov až o 140 percent a pri papieri až o 236 percent. Výrobcom majú povinnosť postarať sa o svoj výrobok počas celého jeho životného cyklu. Čiže od jeho vývoja, dizajnu, výroby, predaja a tiež vtedy, keď z neho vznikne odpad, a to prostredníctvom tzv. organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV), ktorá zabezpečí jeho znehodnotenie. OZV tak musí znášať všetky náklady spojené s vytriedeným odpadom. V praxi to znamená, že obec alebo mesto už od júla 2016 nebude platiť za triedený zber odpadov z papiera, plastov, skla a kovových obalov, ale iba za komunálny odpad.

Správna separácia sa vyplatí, nesprávna sa bude trestať

Triedený zber od januára zatiahnu spravidla výrobcovia, na zvyšný odpad sa poskladajú obyvatelia obce. Za nesprávnu separáciu odpadu budú po novom hroziť finančné sankcie. Napríklad odhodenie papiera do koša určeného pre sklo sa stane priestupkom, za ktorý bude môcť obec uložiť pokutu do 1500 eur. Viaceré zmeny v pravidlách zberu odpadu prinesie nový zákon o odpadoch, ktorý nadobudne účinnosť od 1. januára 2016. Náklady na zber riadne separovaného odpadu budú podľa nových pravidiel v zásade financovať

Ako je to v našej obci?

Prehľad skutočných nákladov na odvoz odpadov na 1 obyvateľa za I. - III. štvrťrok 2015

Obdobie	Náklady za odvoz odpadov celkom v €	Počet dní
Január 2015	1 440,86	31
Február 2015	1 226,93	28
Marec 2015	1 842,83	31
Apríl 2015	1 995,99	30
Máj 2015	1 395,99	31
Jún 2015	1 950,73	30
Júl 2015	1 416,78	31
August 2015	2 531,30	31
September 2015	2 602,17	30
SPOLU	16 403,58	273

Priemerný počet obyvateľov	1005
Náklady za odvoz odpadov na 1 obyvateľa na 1 deň	0,0598
Náklady za odvoz odpadov na 1 obyvateľa v prepočte na 1 rok miestny poplatok, ktorý platí 1 občan	21,82 €
	12,99 €

Rozdiel, ktorý dopláca obec 8,83 €

výrobcom. Na financovanie zberu nevytriedeného, takzvaného zmesového komunálneho odpadu, sa budú naďalej skladať obyvatelia obcí. Z ich vreciek pôjdu tiež peniaze na zberné nádoby na zmiešaný odpad. Rozdelenie zodpovednosti za odpad má motivovať ľudí k tomu, aby čo najviac separovali. Čím väčší bude v odpadkových košoch pomer poriadne vytriedeného odpadu k zmiešanému, tým menší bude pomer nákladov, ktoré za zber smetí uhradia obyvatelia k nákladom znášaným výrobcami. Od januára 2016 budú výrobcovia takzvaných vyhradených výrobkov – elektrozariadenia, batérie a akumulátory, obaly, vozidlá, pneumatiky, papier, sklo, plasty, lepenka – povinní na vlastné náklady zabezpečiť odobratie celého množstva oddelene vyzbieranej zložky komunálneho odpadu patriacej do takzvaného vyhradeného prúdu odpadu z obcí. Ak sa výrobcovia nechajú pri povinnosti ohľadne zberu separovaného odpadu kolektívne zastupovať, bude musieť príslušná organizácia zodpovednosti

výrobcov odobrať z obce všetok objem daného prúdu odpadov (odpadov s podobnými vlastnosťami), ktorý obec v rámci triedeného zberu zozbierala. Náklady na zber separovaného odpadu vrátane zberu a vytriedenia na zbernom dvore, budú znášať výrobcovia vyhradených výrobkov, tretie osoby alebo organizácie zodpovednosti výrobcov. Týka sa to aj zabezpečenia zberných nádob na triedený zber zložiek komunálnych odpadov, pri ktorých sa uplatňuje rozšírená zodpovednosť výrobcov. Zber zmiešaného a nesprávne separovaného odpadu budú naďalej financovať obyvatelia prostredníctvom miestnych poplatkov. Náklady sa budú hradíť z rozpočtu obce, ktorá na ich pokrytie použije miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Výšku poplatku samospráva nastaví podľa skutočnej výšky nákladov obce na nakladanie s odpadom.

EZOPOVE BÁJKY

O Myšom sneme

Mačka ustavične prenasledovala myši a mnoho z nich zabila. Preto myši zvolali veľký snem, aby spoločne vymysleli, ako sa pred mačkou chrániť. Snem trval veľmi dlho. Myši predniesli veľmi veľa návrhov, ale ani jeden im nebol dosť dobrý. Nakoniec jedna myš skríkla: „Mačka nás preto vždy chytí, lebo ju nepočujeme prichádzať. Preto potrebujeme niečo, čo nás bude varovať vopred, že mačka prichádza. Musíme mačke na krk priviazať zvonček. Vždy, keď budeme počuť zvonček, ukryjeme sa! Tento návrh zožal veľký ohlas a úspech a všetky myši sa už tešili na to, ako sa budú mať dobre. Vtom sa ozvala jedna stará, múdra myš a povedala: „Nápad je to dobrý, ale kto z vás, milé sestry, má odvalu mačke priviazať na krk zvonček? Prihláste sa, prosím...“ A ostalo ticho. Nik neodpovedal.

Poučenie: Načo sú všetky dobré nápady, keď ich nemá kto zrealizovať.

Z rokovaní Obecného zastupiteľstva

Obecné zastupiteľstvo na zasadnutí č. 8/2015 dňa 25. 8. 2015

- Vzalo na vedomie:** - správu hlavnej kontrolórky obce z vykonanej kontroly plnenia úloh vyplývajúcich pre obec zo zák. č. 307/2014 Z.z.,
 - správu hlavnej kontrolórky obce z vykonanej následnej finančnej kontroly na úseku miestnych daní a poplatku obce,
 - správu hlavnej kontrolórky obce z vykonanej následnej finančnej kontroly – účtovné doklady obce za február 2015.

Neschválilo: - riešenie statického merania mosta ponad Váh do Uhorskej Vsi z dôvodu celkového negatívneho dopadu na okolie v prípade obnovy otvorenia mosta

Doporučilo: - starostovi, zástupcovi starostu a predsedovi športovej komisie dohodnúť si stretnutie so zástupcami ŠK-ST Podtureň.

Obecné zastupiteľstvo na zasadnutí č. 9/2015 dňa 9. 9. 2015

Neschválilo: - zrušenie uznesenia č. 63/6/2015 zo dňa 17.6.2015

Vzalo na vedomie: - informáciu starostu o vrátení spisového materiálu „Zmeny a doplnky č. 3 a č. 4 ÚPN-O Podtureň“ z Okresnej prokuratúry v Lipt. Mikuláši. Podnet OZ Tatry bol odložený ako nedôvodný.

Obecné zastupiteľstvo na zasadnutí č. 10/2015 dňa 21. 10. 2015

Vzalo na vedomie: - informáciu starostu o konaní posedenia pri príležitosti Mesiaca účty k starším

Neschválilo: - poskytnutie dotácie OFK Podtureň z rozpočtu obce
 - predaj pozemku KN-C 649/1

Schválilo: - zmenu rozpočtu rozpočtovým opatrením č. 26/2015
 - udelenie odmeny za výkon činnosti stavebného dozoru zástupcovi starostu
 - zámer výstavby telocvične
 - zámer vytvorenia novej autobusovej zastávky na Vyšnom konci

Súhlasilo: - so zriadením vodovodnej a kanalizačnej prípojky cez pozemok obce KN-C 115/2 k rodinnému domu súp. č. 28

Zriadilo: - pracovnú skupinu na spracovanie dodatku k zmluve so spol. STAVOINDUSTRIA a.s. v súlade so záujmami obce

Doporučilo: - starostovi obce zabezpečiť prieskum záujmu o autobusovú zastávku medzi obyvateľmi vyšného konca obce a časti Pod modrou horou

Otvorenejšie sociálne služby v Žilinskom kraji

Žilinská župa úspešne pokračuje v zvyšovaní transparentnosti a otvorenosti jej aktivít.

Už od roku 2006 realizuje projekt Otvorený kraj, v rámci ktorého sa v tomto roku stala prvým samosprávnym krajom, ktorý bol hodnotený auditom Transparency International Slovensko a pokračuje tak v ďalších činnostiach, ktorými chce ešte viac zjednodušiť prístup k informáciám a priblížiť svoje hospodárenie a fungovanie pre jej obyvateľov.

Žilinský samosprávny kraj (ŽSK) patrí medzi najväčších poskytovateľov sociálnych služieb nielen na území svojho kraja, ale aj v rámci celého Slovenska. Sociálne služby zabezpečuje prostredníctvom 26 zariadení a zo svojho rozpočtu prispieva na sociálnu oblasť ročne sumou 30 miliónov eur. „Zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK majú dlhoročnú tradíciu. Poskytujú nadštandardné prostredie s kvalitnými službami, čo potvrdzuje i spokojnosť klientov,“ vyjadrila sa riaditeľka odboru sociálnych vecí Marta Pauková.

Aktuálne informácie o sociálnych službách

Dotovanie sociálnej oblasti je jednou z priorit ŽSK, a to nad rámec platnej legislatívy. Práve preto župa pokladá za podstatné oboznámiť verejnosť s prehľad-

Dotovanie sociálnej oblasti je jednou z priorit Žilinskej župy.

nými podmienkami prijímania klientov či aktuálnymi informáciami o obsadení a počte prijímateľov sociálnej služby v jednotlivých zariadeniach. „Otvorenejšie sociálne služby umožnia nielen súčasným, ale aj budúcim klientom a ich rodinným príslušníkom získať prehľad, zorientovať sa v interných smerniciach a overiť si, aká je naplnenosť príslušného zariadenia a koľko žiadateľov čaká na poskytnutie sociálnych služieb. Župa zverejňuje všetky zákonne povinné dokumenty, ktoré sú však pre bežných občanov často neprehľadné, a preto je pre nás dôležité, aby sme robili aj niečo navyše, čo obyvateľom kraja pri-

nesie transparentné a ľahko dostupné informácie,“ informoval predseda Žilinského samosprávneho kraja Juraj Blanár.

Na internetových stránkach www.dsszsk.sk tak môžu záujemcovia nájsť okrem základných údajov o jednotlivých zariadeniach sociálnych služieb aj centrálnu evidenciu žiadateľov o poskytnutie sociálnej starostlivosti, ktorá je spolu s aktuálnym počtom klientov a počtom voľných miest aktualizovaná na mesačnej báze. Pre sprehľadnenie prijímacieho procesu zverejňuje Žilinská župa taktiež interné smernice o prijímaní klientov, kde sa nachádzajú aj dokumenty na stiahnutie pre

podanie žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb. „Pri umiestňovaní klientov v našich sociálnych zariadeniach boli veľakrát podávané informácie o netransparentnom výbere, a preto verím, že aj takýmito aktivitami rozptýlime neopodstatnené pochybnosti,“ podotkol žilinský župan. Zároveň dodal, že v zavádzaní otvorenejšej politiky pokračuje kraj aj v ostatných oblastiach svojej pôsobnosti.

Žilinský kraj = Otvorený kraj Samospráva bližšie k ľuďom

- Župa poskytuje už deviaty rok služby bezplatného právneho poradenstva pre tých, ktorí potrebujú odbornú právnu radu, ale nemajú peniaze na právnikov
- Zaviedla tiež živé online prenosy zo zasadnutí zastupiteľstva krajských poslancov a z ďalších významných podujatí
- Transparentní podnikatelia majú možnosť zadať krajskej samospráve svoju najlepšiu ponuku cez e-aukcie. Župa tak ušetrí niekoľko miliónov eur ročne
- Dobrým príkladom je aj zverejňovanie všetkých otázok a odpovedí podľa infozákona na neustále aktualizovanom webe

Tlačová konferencia Žilinského samosprávneho kraja a Transparency International Slovensko.

Starosta Marián Vojtík ako poslanec VÚC pracuje v sociálnej komisii ako jej podpredseda. Komisia prispela najmä na Liptove k otvoreniu nových sociálnych zariadení, ale i k zrekonštruovaniu starších, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC.

Viete čo je skryté v 11. novembri?

Dňa 11. novembra 1918 o 11. hodine a 11. minúte zaznela posledná salva pri podpise prímeria v Compiègne vo Francúzsku, ktorým sa skončila prvá svetová vojna. Na rozdiel od všetkých predchádzajúcich vojen trvalo toto ozbrojené stretnutie nepretržite viac než štyri roky. Straty na ľudských životoch, ktoré si táto „Veľká vojna“ vyžiadala, nemali dovtedy obdobu v celých ľudských dejinách. Zo 65 miliónov vojakov mobilizovaných všetkými bojujúcimi štátmi ich bolo 8 miliónov zabitých a ďalších 21 miliónov zranených, alebo doživotne zmrzačených. Hrôzy a útrapy z tejto vojny zostali tak hlboko vryté do vedomia jej účastníkov, že bezprostredne na to ako vojna skončila, bol 11. november vyhlásený za Deň vojnových veteránov.

Symbol červeného maku

Prvopočiatky tohto symbolu, ako symbolu nového života, nájdeme v básni „In Flanders Fields“ od kanadského vojenského lekára podplukovníka Johna McCrae, rodáka z mesta Guelph, v provincii Ontario v Kanade. Zložil ju v máji 1915, keď sa v oblasti západného Flámska zúčastnil na druhej veľkej krvavej bitke o belgické mestečko Ypres (22.4. – 25.5.1915). Napriek tomu, že bol vojenským chirurgom, na útrapy a bolesť ranených vojakov, ktorých ošetroval v poľnom obväzisku, si nemohol zvyknúť. Svoju bolesť tlmil písaním básní. Osobitne sa ho dotkla smrť priateľa a bývalého žiaka poručíka Alexisa Helmera z Ottawy, ktorý bol zabitý výbuchom granátu 2. mája 1915. Očítý svedok seržant Cyril Allison opísal, že toho rána, keď vial jemný východný vietor, sa červené (divé) maky medzi hrobmi akoby vlnili. John McCrae svoju bolesť vpísal do básne, ale papierik s ňou zahodil. Okoloidúci dôstojník ho však zdvihol a poslal do Anglicka. Časopis Punch publikoval báseň 8. decembra 1915. Tradície nosenia červeného maku sa John McCrae nedožil, zomrel 28. januára 1918 v Britskej vojenskej nemocnici pre dôstojníkov č. 14 vo Wimereux, neďaleko Boulogne vo Francúzsku vo veku 45 rokov. Báseň sa dostala aj do rúk americkej členky asociácie Mladí kresťania Moiny Michaelovej a inšpirovala ju k myšlienke urobiť z kvetu červeného maku poetický symbol obetí tohto dovtedy najväčšieho celosvetového vojnového konfliktu. Prvýkrát túto svoju predstavu realizovala v USA v roku 1920, keď červený mak ako symbol spomienky na vojnové hrôzy prijali americkí veteráni. V roku 1921 ju nasledovala francúzska Anne Guerin, ktorá tento symbol nového

života rozšírila medzi kanadských a britských legionárov. V rovnakom roku sa k symbolu červeného maku prihlásila aj Austrália. Dnes môžeme vidieť kvet červeného maku pri spomienkových aktoch a ceremóniách pri príležitosti Dňa vojnových veteránov vo väčšine demokratických krajín, ktoré boli zatiahnuté do svetových vojen. V posledných rokoch si táto tradícia nachádza svoje dôstojné miesto aj na Slovensku.

Presne o 11. hodine a 11 minúte sa 11. novembra 2015 za zvukov zvona zo zvonice v Podturni začala v parku pri pamätníku obetiam 1. svetovej vojny pietna spomienka venovaná Medzinárodnému dňu vojnových veteránov. Zorganizovali ju Jednota dôchodcov a Obecný úrad. Pri spomienke na obeť 1. svetovej vojny ako aj všetkých vojnových konfliktov sa prítomným prihovril starosta Marián Vojtík

Podtureň počas storočia v desaťročných intervaloch

1915 • 1925 • 1935 • 1945 • 1955 • 1965 • 1975 • 1985 • 1995 • 2005 • 2015

Blíži sa koniec roka 2015 a ako každý rok máme tendenciu bilancovať, hodnotiť predchádzajúce obdobie. V snahe pripraviť čitateľom Podturnianskeho spravodajcu niečo zaujímavé, pripravil som pre Vás stručný prierez zaujímavými udalosťami v obci na pozadí spoločenského diania počas posledných 100 rokov v 10-ročných intervaloch.

Zrekapitulujme teda dianie v Podturni od prvej tretiny 20. storočia. Rok 1915 bol druhým rokom prvej svetovej vojny. Obyvatelia obce boli občanmi Rakúsko – Uhorska a ich národnostné práva boli takmer nulové. Deti sa už od základnej školy učili po maďarsky a slovenčina bola len dorozumievacou reč v rámci obecnej komunity. Maďarčinu bolo potrebné ovládať aj pri styku s úradmi. Na čele obce stál od roku 1908 richtár (v maďarčine biró) Michal Vozárik – Macek (*1867 - †1945), ktorého si pamätníci pamätali ako rozvážneho a prísneho muža. Na udržiavanie poriadku podľa starých zvykov používal v niektorých prípadoch aj telesné tresty. Muži z Podturne, rovnako ako všetci narukovaní z Liptova, bojovali v radoch 67. pešieho pluku, zvaného v zákopoch aj „špiritus regiment“ a v radoch 9. honvédskeho pluku na bojiskách východného frontu, v poľskej Haliči. Ofenzíva v Karpatoch v roku 1915 si vyžiadala tisíce mŕtvych vojakov. Väčšina z padlých obyvateľov Podturne padla práve počas týchto krutých bojov a niektorí z nich ostali dodnes nezvestní.

Rok 1925 bol siedmym rokom existencie Československej republiky. Ľudia sa len ťažko spamätávali z dôsledkov vojny, ale zdalo sa, že život bežných ľudí sa posunie k vyššej kvalite. Obec v tomto roku viedol starosta Ondrej Melicher (*1863 - †1935), pôvodným povoláním stolár, ktorý vytvoril okrem iného aj oltár v ev. a. v. kostole v L. Jáne. Dbal na poriadok v obci, obzvlášť na kvalitu miestnych komunikácií. V Podturni v roku 1925 už piaty rok fungovala jednotriedna štátna škola a od roku 1924 tu učila Alžbeta Fitmová, dočasná učiteľka. Čitateľský spolok v Podturni v roku 1925 po krátkej existencii zanikol a obnovil sa až v roku 1932. V roku 1925 získala po manželovi výčapnícku koncesiu v obci krčmárka Jenny (Jenka) Spitzová. Krčmu Pod Velínkom, ktorú neskôr obyvatelia nazvali „U Jenky“ prevádzkovali s manželom Šimonom Spitzom od roku 1914.

Začiatok tridsiatych rokov 20. storočia dejiny poznačila svetová hospodárska kríza, ktorej dôsledky samozrejme doľahli aj

na obyvateľov Podturne. Vidiek mal však oproti mestskému priemyselnému prostrediu výhodu v tom, že bol potravinovo sebestačný. V Podturni navyše v tomto období celkom prosperoval poľnohospodársky veľkostatok s výmerou okolo 80 ha, na ktorom až do svojej smrti v roku 1941 hospodáril Šimon Ferenci, rodák z Toporca. Prosperitu veľkostatku samozrejme pomáhala udržať aj miestna pálenica. Na čele obce stál v roku 1935 Peter Forgáč, zvaný Dumko (*1896 - †1978). Jeho schopnosti ho predurčili vedením obce aj v ďalších obdobiach, najmä po druhej svetovej vojne. V miestnej škole v roku 1935 učil Vojtech Černota, ktorý sa v mnohom spolu so starostom obce Petrom Forgáčom zaslúžil o stavbu školskej budovy. Jej výstavba sa v roku 1935 začala po vydaní stavebného povolenia. Stavbu postavili veľmi rýchlo od júna do októbra 1935. Aj napriek rôznym drobným kolaudačným nedostatkom školu slávnostne otvorili 3. novembra 1935. Vyučovanie sa začalo už nasledujúci deň. V priebehu roka sa miestny Čitateľský spolok predstavil s troma fraškami pod režijným vedením Zuzany Ballovej.

Počas nasledujúcich desiatich rokov sa veľmi veľa vecí zmenilo. V roku 1939 zanikla Československá republika a vznikla samostatná Slovenská republika. V septembri 1939 vypukla druhá svetová vojna. V roku 1942 bol na základe rasových zákonov skonfiškovaný podturniansky veľkostatok, pretože jeho majitelia Ferenciovci boli Židia. Školu počas vojny viedol učiteľ, správca školy, Jozef Priehodský z Liskovej. Obec bola oslobodená už 31. januára 1945, ale po zastavení postupu oslobodzujúcich vojsk pred Liptovským Mikulášom, bola obec vzdialená od frontovej línie len 4-6 km a bola v neustálom ohrození. V kultúrnom dome sídlilo veliteľstvo a tu sa plánovali akcie na prelomenie húževnatej nemeckej obrany. Muži z Podturne boli nasadení pri kopaní zákopov pre vojakov a umiestnenie bojovej techniky na Kamení. Vojaci boli ubytovávaní po domoch. Poľná kuchyňa bola v dome Michala Vozárika a kaťuše rozmiestnili za domom Šmihovských a Vozárikovcov. Tanky, pripravené na rýchly úder, boli

umiestnené v dvoroch Krajčuškovcov, Žiarnovcov a Mihokovcov. Protiútok nemeckých jednotiek nechal na Kamení desiatky mŕtvych sovietskych vojakov, ktorých zamrznuté telá obyvatelia pochovali na miestnom cintoríne do spoločného hrobu. Nakoniec bola od 1. februára 1945 vyhlásená pre obyvateľov Podturne evakuácia do obcí horného Liptova. Tak obyvatelia spolu s najnutnejšími vecami putovali od Liptovského Hrádku až do Hýb a Východnej. Počas tohto obdobia poriadok v obci zabezpečovali milície z radov občanov Podturne. Do obce sa vrátili obyvatelia až po oslobodení Liptovského Mikuláša 4. Apríla 1945. Počas vojny aj v roku 1945 bol starostom obce Ondrej Jariabek (*1883 - †1962). Zveladil obec. Podieľal sa na odvodnení chotára obce, stavbe kultúrneho domu a zriadení nového cintorína. Počas vojny sa zapojil do odboja a v roku 1944 sa musel pred prenasledovaním ukrývať v horárni pred Bystrou pod Ďumbierom. Ako presvedčený člen Demokratickej strany sa dostal na čelo obce aj v roku 1945. Podtureň bola aj jeho zásluhou počas prvých rokov po vojne pripojená na elektrickú a telefónnu sieť.

Rok 1955 bol siedmym rokom komunistickej vlády v Československu. Bol piatym rokom kolektívizácie. V rokoch 1950-1955 sa postavilo v Podturni 17 nových rodinných domov. V administratívnej budove bývalého veľkostatku bola v roku 1951 zriadená materská škola na čele s riaditeľkou Auréliou Tuzákovou. Aj napriek ťažkému obdobiu, ktorým spoločnosť v tomto období prechádzala, na čele obce stál v roku 1955 veľmi šikovný a prezieravý predseda Miestneho národného výboru Peter Forgáč Dumko. Jeho úspechy pri rozvoji obce však zatienila kolektívizácia.

Obec sa rozmáhala najmä po stavebnej stránke. V roku 1950 vznikol prípravný výbor Jednotného roľníckeho družstva v Podturni na čele s predsedom Jánom Janovčíkom a podpredsedom Petrom Forgáčom. Len pomaly presviedčali miestnych roľníkov, aby vstúpili do družstva. Veľká mediálna a agitátorská kampaň, mnohokrát sprevádzaná donucovaním zožala svoje ovocie v roku 1952, keď do družstva vstúpilo až 90 % majiteľov pôdy v chotári Podturne. Do roku 1955 postavili družstevníci ošipáren a matečnik spolu s novou maštaloňou pre ustajnenie 100 kusov dobytku. Obec napredovala aj v rámci organizovaného športu. V roku 1947 vznikol Športový klub v Podturni. V rokoch 1955-1960

Novovzniknutý Dobrovoľný hasičský zbor v Podturni

„Schôdzovanie“ hasičov

Detské dopravné ihrisko, jedno z mála v okrese

klub úspešne reprezentoval obec najmä vo futbale pod názvom „Dynamo Podtureň“.

Socializmus sa v polovici 60-tych rokov konsolidoval a v roku 1965 už aj bežní ľudia cítili zvyšujúcu sa životnú úroveň, ale aj postupné uvoľňovanie režimu. V roku 1960 prebehla integrácia jednotných

roľníckych družstiev v okolí a družstvá v Podturni, Liptovskom Petre a Liptovskom Jáne sa zlúčili do jedného družstva s názvom „Veľký október“ so sídlom v Podturni. Očakávaný prínos to však nepri nieslo a tak v roku 1961 opäť družstvo v Podturni hospodáril samo- statne na čele s predsedom družstva Vladimírom Forgáčom. A darilo sa mu. V roku 1964 dokončili výstavbu sušiarne zemiakov spolu s priestormi pre administratívu. V tom istom roku dali do užívania aj nové garáže a dielne. Od roku 1964 bol predsedom národného výboru v Podturni Michal Kitta (*1937). Mal zásluhu na vylepšení prašnej komunikácie cez dedinu, rekonštrukcii verejného osvetlenia spolu s miestnym rozhlasom. Opravený bol kultúrny dom a do školy nainštalovali ústredné kúrenie. Obec bola konečne vybavená vodo- vodom. Na čele miestnej školy bol od roku 1963 Ján Juráš a učila aj jeho neskoršia manželka Angela Pašková. Žiaci pod ich vedením dosahovali vynikajúce výsledky. Vo voľnom čase sa s nimi venovali aj športu a turistike. Veľkým pričinením riaditeľa školy Jána Juráša bola školská budova neskôr aj zrekonštruovaná.

Obdobie normalizácie 70-rokov čiastočne utlmilo pozitívny vývoj v spoločnosti, no bežní občania nestratili pracovné a sociálne istoty. Životná úroveň sa aj roku 1975 zvyšovala. Predsedom miest- neho národného výboru ostával Michal Kitta. Najväčšou akciou týchto rokov bola v obci stavba Športhotela Elán v akcii „Z“ (zveľa- dovanie obce). Aj napriek pretrvávajúcej spoločenskej apatii týchto rokov dokázal Michal Kitta zmobilizovať ľudí v obci, aby sa dobro- voľne a samozrejme aj bez nároku na mzdu do stavby zapojili. Pri- nieslo to nemalé úskalia, ale stavba bola v roku 1977 dokončená a skolaudovaná. To už bol však predsedom Jozef Žiak. Rok 1975 sa zapísal do pamäte obyvateľov Podturne aj zrušením miestnej školy, na základe rozhodnutia Okresného národného výboru v Liptovskom Mikuláši z 23. mája 1975. Jej posledným riaditeľom bol Ján Juráš. V budove mala byť umiestnená materská škola. Jej prestavba sa však pre nedostatok finančných prostriedkov posunula až do roku 1980. Jednotné roľnícke družstvo bolo už od roku 1973 pričlenené ku väč- šiemu komplexu JRD v Liptovskom Ondreji a v roku 1975 sa druž- stvo rozšírilo aj o ďalšie dvory v Jamníku, Jakubovanoch, Konskej, Liptovskom Petre, Vavrišove a Kráľovej Lehote. Ráz obce sa v polo- vici 70. rokov menil najmä pod vplyvom výstavby diaľnice, ktorá sa začala v roku 1974. Vzhľad obce sa začal meniť stavbou veľkého diaľ- ničného mosta ponad obec v roku 1977.

Rok 1985 bol polovicou legendárneho desaťročia, ktoré sa do mysle obyčajného človeka zapísalo ako obdobie na jednej strane pretrvávajúcej letargie spoločnosti, ale najmä pokojného života bez nasledujúcich peripetií 90. rokov. Mládež sa delila na „depešákov“ a „metalistov“. Rodiny sa navštevovali, práca bola istotou a za lekára sa nikde neplatilo. Tovar v obchodoch nebol najsilnejšou stránkou, ale bežné potraviny neboli problémom a pravidelne sa začali vo väč- šom množstve na pultoch objavovať aj banány a pomaranče. Kva- litnejší tovar však aj naďalej ostával doménou „známostí“ a siete predajní Tuzex, kde sa nakupovalo za poukážky, ľudovo nazývané „bony“. Doba nebola však úplne ružová. Bežný človek aj v tomto období v snahe zabezpečiť svoju rodinu musel mať aj dve zamestna- nia, pretože priemerná mzda sa v tomto období pohybovala niečo okolo 1200 korún mesačne. Mlieko stálo 2 Koruny československé a celé maslo 10 korún. Bežné obce sa borili s akútnym nedostat- kom financií na rozvoj, ale šikovní predsedovia dokázali aj v tomto

Povodeň v obci v marci 2003

období získať finančné prostriedky. Podtu- reň sa na sklonku 70. rokov rozrástla nielen o športové šatne, pomník obetiam druhej sve- tovej vojny, ale zrekonštruovaný bol v rokoch 1984-1986 aj kultúrny dom a začala sa stavba domu smútku, ktorú dokončili v roku 1987. Po tragickej smrti predsedu MNV v Podturni Jozefa Žiaka (*1943 - †1984) viedol obec v rokoch 1984-1986 predseda Vladimír For- gáč (*1923). Bol jedným zo zakladajúcich členov miestneho roľníckeho družstva a jeho dlhoročným funkcionárom. V roku 1986 ho vystriedal JUDr. Imrich Hronček. Okrem domu smútku bola nanovo zakrytá hasič- ská zbrojnica, vybudovalo sa verejné tábo- risiko a zeleňou sa vysadili verejné priestran- stvá v obci. Do prevádzky bol v stredu 21. decembra 1983 odovzdaný diaľničný most. Až do otvorenia estakády v Považskej Bystrici to bol najdlhší diaľničný cestný most na Slo- vensku aj v Československu (v súčasnosti patrí ešte ale stále k najdlhším cestným mos- tom na Slovensku). V čase jeho výstavby patrila dokonca k jedným z najväčších v Európe.

Rok 1995 bol už piatym rokom fungo- vania novej spoločnosti po revolúcii v roku 1989. Celá spoločnosť prechádzala transfor- máciou a bežní ľudia očakávali zvýšenie život- nej úrovne. Svoje zraky upierali na vyspelú západnú spoločnosť, neuvedomujúci si, že daňou za plné pulty a slobodu slova, či cesto- vania budú musieť vykúpiť strachom o neis- totu z práce, prudkým nárastom cien za ener- gie. Spoločnosť sa ešte viac korumpovala

a kriminalizovala najmä pod vplyvom existencie rôznych mafiánskych skupín, ktoré sa formovali z bývalých kriminálnych živlov. Prvým starostom po vzniku obecného zriadenia v roku 1990 sa stal Mikuláš Kačmarik. Boli zvolení noví predstavitelia obce, konštituovalo sa obecné zastupiteľstvo. V roku 1993 sa začala plynofikovať obec a v roku 1995 sa obecný úrad presťahoval do budovy školy. Mikuláš Kačmarik, ktorý viedol obec až do volieb v roku 1998 má zásluhu aj na vytvorení a registrácii obecných symbolov (erb so siluetou kostola a vlajka). V tomto období bolo postavené aj nové železobetónové oplotenie cintorína a časť Roveň sa opäť stala miestnou časťou Podturne, čo prinieslo obci viac podielových daní. Boli pomenované ulice v obci Jozefa Žiaka, Jána Böhmera, Pri Jamníčku, Nižný dvor a začala sa výstavba novej ulice Kamenie.

Rok 2005 bol siedmym rokom starostovania Mariána Vojtíka. Obec sa vzťahovala po všetkých stránkach. Bol obnovený Penzión Elán, vytvorený Obecný futbalový klub (1999), začalo sa s výstavbou nových ulíc – K stanici, Pri Váhu. Obec v roku 2000 zasiahla aj povodeň a na základe vzniknutých škôd sa v roku 2002 začalo s reguláciou Jamníčka a výstavbou kanalizácie. Rok 2002 zároveň odštartoval masívnu výstavbu nájomných bytov v chotári obce dvomi 6-bytovými domami na Ulici J. Žiaka. V rokoch 2004 a 2005 sa pokračovalo so stavbou ďalších dvoch 10-bytových domov a v rokoch 2005 a 2006 s výstavbou štyroch 10-bytových domov, začala sa kompletná rekonštrukcia kultúrneho domu, spolu s nadstavbou s nájomnými bytmi. Pokračovala rekonštrukcia miestnych komunikácií spolu s plynofikáciou. Obec sa vzťahovala aj na poli kultúrnych akcií, keď sa opäť

samozrejmosťou stali akcie dňa detí, medzinárodného dňa žien, či dňa matiek, príchod Mikuláša, ale aj oslavy oslobodenia a Slovenského národného povstania. Obecný úrad začal v roku 2000 vydávať obecné noviny „Podturniansky spravodajca“. V roku 2005 aj obec Podtureň patrične oslávila 60. výročie ukončenia druhej svetovej vojny a pri tejto príležitosti udelila plk. vo výslužbe Nikolajovi Tekzovi, žijúcemu osloboditeľovi obce, čestné občianstvo Podturne. Obec má v tomto období problém s prevádzkou Športhotela Elán.

Súčasný rok 2015 viedol úspešne starosta Marián Vojtík a ani počas prvej dekády 21. storočia sa dynamický rozvoj Podturne nezastavil. V II. etape bol zregulovaný potok Jamníček. V obci stojí celé sídlisko nájomných domov a veľký počet nových rodinných domov. Vznikli nové ulice „Nová, Ondreja Jarjabka, Nikolaja Tegzu“. Obec sa rozšírila aj o ďalšiu obytnú zónu v lokalite „pod Modrou horou“. Január odštartoval kompletnú rekonštrukciu Penziónu ELÁN, ktorý po kolaudácii prinesie nové zariadenia a to 13 nových obecných nájomných bytov, materskú škôlku, dve ambulancie pre lekárov a kompletné športové priestory pre miestny futbalový klub. Z lokálneho hľadiska by sme mohli povedať, že obec zažíva svoj najväčší stavebný rozvoj od svojho vzniku. No inak to už vyzerá, keď sa na život pozrieme zo širšieho hľadiska. Rok 2015 bol na medzinárodnom poli plný veľkých zmien. Okrem pokračujúcich vojnových konfliktov v arabských krajinách a na Ukrajine, priniesol Európe vlnu utečencov z Afriky a Ázie a zneistil tak bežných Európanov. Následné viaceré teroristické akcie už aj na území Európy v tomto roku na pocite bezpečnosti bežných obyvateľov nepridali. Aj keď sa utečenecká a bezpečnostná kríza územia Slovenska zatiaľ priamo v plnej sile nedotkla, predsa len má bežný človek obavu, čo príde ďalej. Vysokú politiku nevieme ovplyvniť, ale každý sa bojí, čo po peripetiách posledných rokov príde a akým smerom sa bude Európa a celý svet uberať. Majský kalendár predpovedal po roku 2014 zánik sveta a príliš sa nemýlil. Starý svet rokom 2015 zanikol a začala sa nová éra. Nikto z nás nevie aká doba začína a čo nám prinesie. Preto si všetci budeme želať niekedy až ošúchanú frázu – „svetový mier a pokoj na svete.“ Aby si naši potomkovia nemuseli o predchádzajúcich rokoch hovoriť ako o minulých rokoch života v mieri a blahobyte.

Váš kronikár PhDr. Peter Vítek

Rozídená rodina sa opäť zišla vo svojom dome

„To čím je dom a vlastný domov pre rodinu, tým je kostol pre Božiu rodinu.“ Takto dobre vyjadril rímskokatolícky farár František Čureja význam slávnosti, ktorú mali evanjelici v 1. adventnú nedeľu. Pripomínali si Pamiatku posvätenia chrámu. Keďže na mieste súčasného evanjelického chrámu stál aj ten predchádzajúci, tolerančný, išlo hneď o dvojité slávnosť: 107. výročie posvätenia súčasného chrámu Božieho a 230. výročie posvätenia toho pôvodného, tolerančného. Prečo tolerančného? Pretože bol postavený v roku 1785, teda štyri roky po vyhlásení Tolerančného patentu cisárom Jozefom II., ktorým bola daná evanjelikom náboženská sloboda.

Na slávnostných službách Božích sa zúčastnili významní hostia. Zborová dozorkyňa Iveta Lukáčová ich na úvod privítala a každý dostal kytičku a odznak. Slávnostným kazateľom bol biskup Východného dištriktu Slavomír Sabol. Medzi ďalšími hosťami boli sestra seniorka Liptovsko-oravského seniorátu Katarína Hudáková, dozorca Liptovsko-oravského seniorátu Peter Gärtner, brat farár Michal Belanji z cirkevného zboru Liptovská Porúbka, dozorcovia z cirkevných zborov Liptovská Porúbka, Liptovský Hrádok a Liptovský Ondrej a starostovia z Liptovského Jána, Uhorskej Vsi a Podturne. Ospravedlnil sa pán starosta Ján Martinovič z Beňadikovej. Z Liptovského Ondreja to dokonca bol celý autobusový zájazd, keďže tento cirkevný zbor sa rozhodol, že v túto nedeľu nebudú mať služby Božie u seba doma, ale strávia ich u nás.

Výber hostí nebol náhodný. Cirkevné zbory Liptovský Ondrej a Liptovská Porúbka kedysi patrili do cirkevného zboru Liptovský Ján. Patrila tu aj Závažná Poruba, brat farár sa však ospravedlnil. K rozdeleniu cirkevného zboru došlo až v 20. storočí, čiže starý tolerančný chrám slúžil skutočne všetkým týmto obciam.

V chráme sa k nám prihovára svojim slovom Boh. Preto centrom služieb Božích je kázeň slova Božieho. Brat biskup prečítal príbeh o vstupe Ježiša do Jeruzalema (Ev. podľa Matúša 21, 1 – 11). Upozornil na to, ako vítali ľudia Ježiša: svojimi vlastnými rúchami, ktoré si vyzliekali a prestierali na cestu. Je to iste prejav ich veľkej úcty k Ježišovi a radosti z Jeho príchodu. Zároveň to však naznačuje, že

ak dovoľíme Ježišovi prísť medzi nás, zrazu zistíme, že sme všetci navzájom rovní. Neodlišujeme sa ani oblečením. Ale všetci sme deti Božie.

V chráme sa k nám Boh skláňa aj so svojou milosťou a odpustením hriechov. Preto druhým vrcholom služieb Božích bola Večera Pánova.

Celá slávnosť bola vyplnená chválospevmi k Pánu Bohu. Neboli to len piesne, ktorými celé zhromaždenie ďakovalo Pánu Bohu. Na službách Božích vystupovali tiež štyri spevokoly. na úvod to bol detský spevokol Svätójánske mušky, ktorý pôsobí pri domácom cirkevnom zbore, potom domáci ženský spevokol a mužský spevokol Svätójánsky prameň. Vystúpil však tiež spevokol z cirkevného zboru Liptovský Ondrej. Ten vystihol zmysel služieb Božích, keď vo svojej piesni prosil: „Ó, Duchu Svätý, zapál srdcia, povzbud' k práci Tvojej nás.“ Veď v domácnosti cirkvi, ktorej domom je chrám Boží, treba všetky horlivé srdcia a ochotné ruky.

Ceňme si viac nohu ako topánku

Vianoce sú sviatkom detí. To je iste pravda. Veď ide predovšetkým o to najdôležitejšie dieťa, o Božieho Syna Pána Ježiša, ktorého narodenie si na Vianoce pripomíname. Práve Jeho narodením Boh začal konať dielo záchrany človeka, ktoré potom vyvrcholilo Ježišovým ukrižovaním a vzkriesením. V Ježišom narodení bol daný prísľub toho, že všetci ľudia bu môcť nájsť odpustenie hriechov, nový život a nádej.

Vianoce sú však sviatkom detí aj v inom zmysle. Na Vianoce sa snažíme urobiť radosť práve našim deťom. Mnohí zdobia stromčeky práve kvôli nim a povedia: Veď keby išlo iba o mňa, ja by som to ani nepotreboval. Deťom kupujeme darčeky, pre ne vymýšľame aktivity, chceme im urobiť radosť. V tejto súvislosti však potrebujeme počuť dve dôležité upozornenia.

Po prvé: milí rodičia, starí rodičia, príbuzní, nezabúdajte aj na seba. Vianoce nie sú len sviatkom detí, ale všetkých nás. Hrozí totiž jedno nebezpečenstvo. Totiž, že sa budeme snažiť natoľko spríjemniť Vianoce deťom, že v návale povinností a príprav nestihneme nič urobiť pre seba, pre svoju dušu. Vianoce sú však v prvom rade sviatky duchovné, preto Vás prosím, aby ste si našli čas aj na seba a prečítali si biblické príbehy o Ježišom narodení. Využite tiež obdobie Adventu, aby ste sa v chráme pripravili na vianočné sviatky. Nezabudnite sa v domácnostiach spoločne modliť k Pánu Bohu. Jednoducho, pamätajte na svoje duchovné budovanie, aby ste mohli viesť aj svoje deti.

Po druhé: nezabúdajme na dušu detí. Veď už starý Plutarchos sa právom vysmieval takým rodičom, ktorí si pre svoje deti želajú krásu tela, bohatstvo, slávu a k tomu ich vedú, ale ani trochu sa nestarajú o vyzdobenie ich duše cnosťami a zbožnosťou; hovoril o nich, že si väčšmi cenia topánku ako nohu. Čo to znamená? Že deti nepotrebujú drahé hračky, ale svojich rodičov. Nepotrebujú parádne zážitky, ale slovo Božie. Bojíme sa o svoje deti a túžime z nich mať kvalitných ľudí, ale to sa dá jedine v tom prípade, ak ich bude formovať duchovná kvalita.

Preto Vás prosíme, všetci Vy, ktorí ste zodpovední za vedenie svojich detí, aby ste na to pamätali a využívali aj možnosti, ktoré dáva cirkevný zbor. Služby Božie a detskú besiedku považujeme za základnú a najpodstatnejšiu časť duchovného formovania detí. Detský spevokol Svätotójske mušky je jedinečnou príležitosťou kde sa deti stretávajú a cítia sa spolu dobre, spievajú, hrajú sa. A v rodinách je potrebné dávať deťom príklad modlitby, viery, úprimného kresťanského života. Aby Vianoce boli naozaj sviatkom detí a nie náhradou niečoho dávno zameškaného.

Peter Taját, ev. a. v. farár

Evanjelické služby Božie

6. 12. 2015 2. adventná nedeľa	9.00 h	Ev. kostol v L. Jáne	Služby Božie s požehnaním detí, svedkou a Večero Pánovou
13. 12. 2015 3. adventná nedeľa	9.00 h	Ev. kostol v L. Jáne	Služby Božie s požehnaním detí, svedkou a Večero Pánovou
	14.30 h	Kultúrny dom v Podturni	Služby Božie s požehnaním detí, svedkou a Večero Pánovou
16. 12. 2015 Streda	16.30 h	Kultúrny dom v Podturni	Adventná večiereň
20. 12. 2015 4. adventná nedeľa	9.00 h	Ev. kostol v L. Jáne	Služby Božie s požehnaním detí, svedkou a Večero Pánovou
24. 12. 2015 Štedrý večer	16.00 h	Ev. kostol v L. Jáne	Štedrovečerné služby Božie
25. 12. 2015 1. slávnosť vianočná (Božie narodenie)	9.00 h	Ev. kostol v L. Jáne	Slávnostné služby Božie
26. 12. 2015 2. slávnosť vianočná (Pamiatka Štefana mučeníka)	9.00 h	Ev. kostol v L. Jáne	Slávnostné služby Božie
27. 12. 2015 Nedeľa po Vianociach	9.00 h	Ev. kostol v L. Jáne	Služby Božie
31. 12. 2015 Záver občianskeho roka	17.00 h	Ev. kostol v L. Jáne	Služby Božie
1. 1. 2016 Nový rok	9.00 h	Ev. kostol v L. Jáne	Slávnostné služby Božie
3. 1. 2016 Nedeľa po Novom roku	9.00 h	Ev. kostol v L. Jáne	Služby Božie s požehnaním detí, svedkou a Večero Pánovou
6. 1. 2016 Zjavenie Krista Pána mudrcm	9.00 h	Ev. kostol v L. Jáne	Slávnostné služby Božie

OKTÓBER – MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Dňa 25.10.2015 sa uskutočnilo posedenie pri príležitosti Mesiaca úcty k starším, ktoré zorganizoval obecný úrad spolu so ZPOZ-om. Zároveň na posedenie boli pozvaní spoluobčania – jubilanti, ktorí sa dožili okrúhleho životného jubilea.

(výber z príhovoru starostu k prítomným seniorom)

V živote človeka sú chvíle, kedy začne uvažovať o svojom živote a hodnotiť svoju životnú cestu. Na tvári sa strieda úsmev so slzami. Veď boli radosti a boli aj smútky. Dnes mi, vážení prítomní, pripadla milá úloha pozdraviť vás pri príležitosti Mesiaca úcty k starším. Skláňame sa v úcte pred rokmi, ktoré ste naplnili činmi pre blaho našej obce a celej našej vlasti. Každý ľudský život predstavuje zložitý jedinečný román. Bezstarostné detstvo, aj keď nemuselo byť bohaté a žiživé, predsa len bolo krásne. To vystriedalo detstvo vašich detí. V mysli sa roja spomienky – na všetko. Predovšetkým na chvíle pohody. Na to, že ten huncút má už svoje vlastné deti a vnúčatá, ktoré oplácajú aj za rodičov lásku svojim starým a prastarým rodičom... Minú sa roky. Uprostred starostí i radostí. V životnej aktivite človeka. Až jedného dňa je tu staroba. Ani sa nenazdáme ako, jednoducho je tu. Kedysi ktosi vymyslel prirovnanie, v ktorom práve k jeseni prirovnal životnú zrelosť človeka. Pýtať sa – PREČO, je zbytočné, nakoľko odpoveď je logická a jednoduchá. Človek taktiež celý život odovzdáva svojim blízkym a spoločnosti to najlepšie zo seba – svoje skúsenosti, múdrosť, energiu, všetok svoj voľný čas, až príde ten čas, kedy pocíti únavu a uvedomí si, že on sám by už potreboval niekoho, kto by mu stratenú energiu dodával a staral sa oňho. Každoročne a nemenne sa striedajú ročné obdobia. Každé ročné obdobie má svoje čaro, jedinečnosť a neopakovanosť. Tak je to aj s ľudským životom. Na rozdiel od prírody má človek možnosť prežiť tie svoje ľudské obdobia len raz za celý život. Jeseň života si každoročne pripomíname v októbri ako Mesiac úcty k starším. Žiaden iný mesiac v roku starobu nevystihuje lepšie. Človek žne plody svojho života a práce, ohýba sa pod ťarchou rokov ako stromy pod ťarchou plodov, v tvári sa mu zračí pestrosť prežitého. Má v sebe múdrosť a zrelosť skúseností. Vážime si vás, za to čo sme sa od vás mohli naučiť a sľubujeme že na vás, váš život a skutky nezabudneme. Želáme vám, milí naši spoluobčania, ešte veľa zdravia, pekných chvíľ života prežitých v láske, úcte vašich blízkych, želáme vám slnečnú, pokojnú jeseň života...

Blahoželanie starostu k jubileu

Zápis jubilantky pani Lidky Vozárikovej do pamätnej knihy

Posedenie pri príležitosti mesiaca úcty k starším

Divadlo ATAK z Dovalova s hrou Horúce srdiečko

Obecná knižnica

Milí čitatelia a spoluobčania, v roku 2015 sme získali 23 kníh z toho darom 15 kníh. Platiacich čitateľov máme 39.

Výška zápisného na rok je nasledovná: - deti a študenti 0,70 €, - dospelí 1,50 €, - dôchodcovia 1 €.

V knižnom fonde máme 2515 kníh. Zápisné na rok 2016 je možné platiť už od januára. V novom roku uvítame medzi nami nových čitateľov. Nakoľko sa blížia vianočné sviatky a Nový rok, prajem Vám: „*Nech úsmev na Vašich tvárach žiari v kruhu Vašich blízkych, veľa zdravia a rodinnej pohody po celý rok 2016.*“

Vaša knihovnička

Z činnosti ZPOZ-u

Vážení spoluobčania, v krátkosti Vás chceme oboznámiť s prácou ZPOZ-u v našej obci:

- pravidelne každý mesiac sa Vám prihovárame našou „Reláciou pre jubilantov“ do miestneho rozhlasu, čím chceme vyjadriť úctu našim starším spoluobčanom,
 - každému jubilujúcemu občanovi, ktorého rodina si to želá zahráme priamo v deň jeho narodenín,
 - na požiadanie hráme aj reláciu k svadobnému dňu pre nastávajúcich mladomanželov,
 - po celý rok spolupracujeme s obecným úradom pri občianskych pohreboch a pri spoločenských akciách organizovaných obcou,
 - 1x do roka v spolupráci s obecným úradom organizujeme „slávnostné uvítanie detí do života“,
 - v spolupráci s obecným úradom pri akcii „Október – mesiac úcty k starším“ organizujeme aj posedenie s jubilantmi, ktorí sa dožívajú okrúhlych narodenín od októbra do októbra v tom ktorom roku.
- Zbor pre občianske záležitosti Vám praje príjemné prežitie vianočných sviatkov, veľa zdravia a šťastia v Novom roku 2016.

Viera Vozáriková, predsedníčka ZPOZ-u

*Keď vonia ihličie a vianočná sviečka horí,
keď cítiš tymian a tíško padá sneh – to je čas vianočný,
a keď všetci sme si blízky – to je čas vianočný.
Nech nastávajúci rok prinesie Vám všetkým veľa zdravia, šťastia
a splnenia aj tých najtajnejších želaní.*

Vandalizmu je koniec?

Obec v tomto roku získala po schválení dvoch projektov finančné prostriedky na kamerový systém v obci. Veľký počet kamier (v týchto dňoch sa spúšťa do prevádzky celý kamerový systém) zabezpečí ochranu nielen obecného ale i súkromného majetku. A preto škodcovia pozor! Nebudete to mať jednoduché ... ani na popísaných autobusových zastávkach alebo kompostovisku...

Zo života ZO-JD v Podturni

Milí členovia a spoluobčania, končí sa rok 2015, preto Vás chceme poinformovať o našej činnosti v roku 2015:

- 15.8.2015 sme navštívili Synagógu v Liptovskom Mikuláši, kde sa konal koncert za účasti 20 účastníkov z celého Slovenska, ktorí sú vedúci katolíckych spevokolov v obciach a mestách. Koncertu sa zúčastnilo 5 našich členiek. Bola to krásna akcia.

- 17.8. a 24.8.2015 Klebetník-oboznámili sme sa s akciami pred oslavami 71. výročia SNP.

- 24.8.2015 – brigáda pri pomníku a úprava hrobu a okolia križa na starom cintoríne. Účasť 18 členov.

- 24.8.2015 Klebetník-prehodnotenie brigád a pozvanie členov JD na oslavy SNP a dňa obce.

- 29.8.2015-účasť členov JD pri kladení venčov k miestnemu pamätníku padlých partizánov, pietnej akcie sa zúčastnilo veľa našich členov.

- 14.9.2015 – na pozvanie predsedníčky p. Vierky Brtáňovej z Lipt. Jáne sme sa stretli pri kadi v Lipt. Jáne a dohodli sme sa na spolupráci.

- 23.9.2015 – navštívili sme Hrebienok, kde boli vystavené vyrezávané medvede, potom sme zostúpili k Bilíkovej chate. Výlet sa nám vydaril.

- 29.9.2015 – v Liptovskom Jáne sme si v okolí Strachanovky prezreli výstavu vyrezávaných drevených sôch, navštívili sme aj výstavu „Naše dedičstvo“ pod záštitou ZO-JD. Vystavené práce zapožičali občania. Akcie sa zúčastnilo 8 našich členov.

- 2.10.2015 – v Lipt. Mikuláši sa po cyklistickej dráhe od mosta v Okoličnom po most pri hoteli Jánošík uskutočnil XIX pochod s názvom „Hore Váhom, dolu Váhom“. Na pochode sa zúčastnili žiaci ZŠ, MŠ, SŠ, členovia JD z Lipt. Mikuláša a okolitých obcí. Za našu organizáciu sa pochodu zúčastnili 7 členov. Počasie sa nám vydarilo.

- 5.10.2015 Klebetník – príprava výletu do Prešova.

- 7.10.2015 – boli sme na výlete v Prešove, prehliadka mesta sa nám páčila, mesto je čisté a pekné. Výletu sa zúčastnilo 7 našich členov a 1 členka JD z Uhorskej Vsi. S výletom sme boli spokojní.

- 21.10.2015 – OV-JD v Lipt. Hrádku usporiadal aktív JD. Predseda JD p. Kotian zhodnotil spoluprácu 33-och ZO-JD v okrese Lipt.

Výlet do Prešova

Výstava Naše dedičstvo

Pochod Hore Váhom dolu Váhom

Mikuláš od posledného aktívu, ktorý sa konal vo Východnej. V roku 2010 bolo k 31.12. v okrese 2205 platiacich členov JD. V roku 2015 je ku dňu 5.10.2015 už 2226 členov. Na záver p. Kotian poďakoval

predsedom a členom JD a starostom za celoročnú spoluprácu. Členom udelili vyznamenania a ďakovné listy. V diskusii vystúpili viacerí hostia. Aktívu sa zúčastnili 2 členky a pán starosta.

- 22.10.2015 – naši členovia sa zúčastnili akcie „Sami sebe“, ktorú organizuje OV-JD, akcie sa zúčastnili 10 členovia.

- 25.10.2015 – boli sme pozvaní na posedenie pri príležitosti „Mesiaca úcty k starším“, ktorého sa zúčastnili aj jubilanti, ktorí sa dožili 60, 70, 80 a 90 rokov. Popoludnie nám spríjemnili divadelníci z Dovalova.

- 26.10.2015 – uskutočnili sme brigádu na cintoríne, upravili sme chodníky, okolie kríža, upravili sme 2 hroby rodiny Kresákovej, 3 hroby rodiny Kobilicovej a hrob Ela Romančíka, vyhrabali sme lístie pod tujami a orezali sme okrasné kríky. Brigády sa zúčastnilo 16 členov.

- 28.10.2015 – upratali sme dom smútku, umyli sme okná a oprali záclony, pozametali a poumývali sme podlahu. Brigády sa zúčastnilo 11 členov.

- 2.11.2015 Klebetník

- 11.11.2015 – zhromaždili sme sa pred Obecným úradom (20-ti členovia) a spoločne sme s p. starostom a spoluobčanmi išli k pomníku padlých našich rodinných členov. Pán starosta nás informoval aký má tento deň význam. Uctili sme si padlých v I. a II. svetovej vojne. Tento deň bol vyhlásený za Deň vojnových veteránov. V tento deň o 11. hodine a 11. minúte zvonila na celom svete zvony. Tejto pietnej spomienky sa zúčastnilo 20 členov a ďalší spoluobčania. Každý prítomný zapálil sviečku.

- 11.11.2015 Klebetník, účasť 20 členov.

- 16.11.2015 Klebetník, navštívili sme členov, ktorí sa vrátili z nemocnice po operácii.

V závere by sme chceli poďakovať všetkým členom, ktorí sa opakovane zúčastňovali na brigádach a pomohli nám odpracovať 181 hodín. Patrí Vám veľké **ĎAKUJEME**. P. starostovi ďakujeme za celoročnú spoluprácu pri brigádach a činnosti našej organizácie.

**Oheň v krbe ticho praská,
v srdciach vládne pokoj, láska.**

Užite si spoločne,

**krásne sviatky vianočné. Zabudnite na
starosti, buďte stále šťastní,**

nech je pre Vás nový rok krajší ako krásny.

Všetkým spoluobčanom žela výbor Jednoty dôchodcov v Podturni

Obec informuje

Obchod pri obecnom úrade prešiel čiastočnou rekonštrukciou, došlo k výmene okien, dverí, náterov fasády, prostriedky obec získala z Ministerstva financií

Oslavy SNP

Pohľad na kladenie vencov pri pamätníku, v prvom rade zľava poslanci NRSR Maroš Kondrôt, Dušan Jarjabek, predseda NRSR Peter Pellegrini a poslanec NRSR Milan Mojš

...a ľudia sa zabávali

Oslavy 71. výročia Slovenského národného povstania. Oslavy SNP sa stali u nás v Podturni neodmysliteľnou súčasťou spoločenského života. Aj tento rok sme ich dôstojne oslávili a pripomenuli si našich predkov, ich hrdinský odpor voči fašistickému agresorovi. Pokloniť pamiatke odboja a padlých v ňom sa prišiel aj predseda Národnej rady SR Peter Pellegrini, poslanci NRSR p. Dušan Jarjabek, Maroš Kondrôt, Milan Mojš, Ladislav Andreášsky, priamy účastník odboja brig. gen. Ján Ilanovský a mnohí starostovia z okolitých obcí. Oslavy sa v prvej aj druhej časti niesli v slávnostnej atmosfére a v zábave so skupinou Senzus za veľkého počtu prítomných. A veselo bolo až do skorých ranných hodín.

Vatra krásna ako po minulé roky

Veselo bolo do skorých ranných hodín

Údiv nad krásnym ohňostrojom

... takto sa stavala vatra

Naše zastávky. Zamestnanci obce upravili v jesenných mesiacoch autobusové zastávky. V „novom šate“ budú jednak slúžiť ale i reprezentovať obec...

Konečne opravená. Po dlhých rokoch sme svedkami opravy ulice Hlavná na vyšnom konci. Obec získala finančné prostriedky od vlády SR vo výške 20 000,- €. Snáď budú majitelia okolitých pozemkov chápať a nebudú rozorávať i asfalt...

Polyfunkčný dom ELÁN. Postupne sa mení, nadstavuje, aj pristavuje. Bývalý Penzión Elán sa mení postupne na zariadenie, ktoré bude slúžiť opäť všetkým občanom v obci. S jarnými mesiacmi by malo dôjsť i ku kolaudácii celého objektu

Váh je už spútaný! Dňa 24.11.2015 sa uzatvorila jedna etapa mnohoročných výziev, žiadostí a prosieb. Doslova obec „žobronila“ o úpravu koryta Váhu. Po mnohých rokoch bol najkritickejší úsek koryta Váhu po úprave skolaudovaný. Všetci, najmä starší obyvatelia obce si pamätajú, koľko starostí i bezsenných nocí zažili s neposlušným VÁHOM. Koľko stresov zažilo vedenie obce, keď sa Váh vylial, alebo hraničil s brehom na vyliatie. Naposledy pred dvoma rokmi

Prišiel Mikuláš

Na neposlušné deti čakal aj čert

Deti čakajú na príchod Mikuláša

Dobrym deťom rozdával Mikuláš balíčky

Mikuláš potešil deti aj darčekom

Obec Podtureň, Hlavná 164, 033 01 Podtureň, IČO: 00315699

SAD LIORBUS, a.s.
Bystrická cesta 62
034 01 Ružomberok

Ing. Hološ
generálny riaditeľ

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/linka	Podtureň
	2158/2015	Rakytová/044 5222210	06.11.2015

Vec: Žiadosť o zriadenie novej autobusovej zastávky v k.ú. Podtureň

Vážený pán riaditeľ,

chceli by sme Vás požiadať o zriadenie novej autobusovej zastávky v k.ú. Podtureň podľa priloženej situácie. Novú autobusovú zastávku žiadame zriadiť z dôvodu zrealizovanej novej IBV výstavby vo východnej časti obce. Pre obyvateľov obce z tejto novej časti sú existujúce autobusové zastávky pod diaľničným mostom ďaleko, z domu musia odchádzať aj 30 minút pred odchodom autobusu.

V prípade, že nebude možné zriadiť novú autobusovú zastávku pri štátnej ceste I/18, chceli by sme Vás požiadať o to, aby autobusové spoje prechádzali cez obec až k novej zástavbe a následne by vychádzali vyšším koncom obce na št. cestu I/18.

Verím, že nájdeme spoločne riešenie k požiadavkam našich občanov. Bližšie informácie Vám veľmi rád poskytnem pri osobnom stretnutí.

S úctou

Marián VOJTÍK
starosta

Podakovanie sponzorom

Milí spoluobčania, opäť chcem s úctou poďakovať. Poďakovať ľuďom, podnikateľom, jednotlivcom, ktorým nie je život v obci ľahostajný a snažia sa všestranne pomôcť. Tak to bolo aj pri príprave a priebehu osláv 71. výročia SNP a dňa obce 29. augusta. Všetkým Vám patrí úprimná vďaka:

- GÜDE Slovakia spol. s.r.o.,
Stanislav Tekel, Vojtech Roob,
- Milan Špalek,
- SANKT HUBERT SK, a.s.,
František Čenka,
- Regionálny rozvoj Liptova s.r.o.,
Ing. Jaroslav Maduda,
- LESKO, s.r.o., Ing. Ivan
Košecký,
- BOTTLING PRINTING s.r.o.,
Ing. Miroslav Balko,
- Jozef Repčík,
- Včela LIPPEK k.s., Ing. Slavomír
Moravčík,
- Miroslav Jantoš,
- Ľubomír Jurek,
- Ján Hánák, - Vladimír Hanák,
- AGRIA Lipt. Ondrej a.s.,
Ing. Ján Paciga, PhD.,
- Repro servis, Pavol Kováč,
- ENNERGY s.r.o., Róbert
Nemec,
- Okresná organizácia strany
SMER-SD,
- Žilinský samosprávny kraj,
- Alconet, Ing. Branislav Bríka,
Ing. Ján Janovčík,
- Rettenmeier Tatra Timber s.r.o.,
- Pálenica, Zdeno Kondor.

Umiestnenie OFK Podtureň

Umiestnenie OFK (dospelí a žiaci)

Tabuľka - Daniarik-II.trieda LFZ dospelí

celková tabuľka		1. kolo	až		13. kolo			
#	Klub	Z	V	R	P	Skóre	Body	+ Body
1	Komjatná	13	9	2	2	31 : 21	29	11
2	L.Teplá	13	8	3	2	46 : 20	27	9
3	L.Lúžna	13	9	0	4	40 : 24	27	9
4	Vavrišovo	13	8	2	3	48 : 15	26	5
5	P.Čupča	13	8	2	3	45 : 17	26	5
6	Iľanovo	13	8	2	3	36 : 22	26	8
7	Prošiek	13	7	2	4	40 : 19	23	2
8	Hirboltová	13	5	1	7	17 : 33	16	-5
9	Štávnica	13	4	3	6	21 : 27	15	-3
10	L.Revúce	13	4	2	7	27 : 27	14	-7
11	Lúčky	13	3	5	5	21 : 25	14	-7
12	Podtureň	13	4	0	9	23 : 30	12	-9
13	Svätý Kríž	13	1	2	10	14 : 52	5	-13
14	Beňadiková	13	0	0	13	6 : 83	0	-18

Tabuľka - I.trieda MF prípravka LFZ U-11

celková tabuľka		1. kolo	až		9. kolo			
#	Klub	Z	V	R	P	Skóre	Body	+ Body
1	Hybe	9	8	1	0	49 : 5	25	13
2	Čubochňa	9	8	0	1	51 : 3	24	9
3	Vážec	9	7	0	2	52 : 6	21	9
4	L.Ondrašová	9	5	1	3	24 : 11	16	4
5	L.Hrádok	9	5	0	4	28 : 40	15	0
6	Stankovany	9	4	0	5	25 : 26	12	-3
7	Demánová	9	3	0	6	23 : 24	9	-3
8	Pribylina	9	2	0	7	11 : 63	6	-9
9	Bešeňová	9	1	0	8	5 : 26	3	-12
10	Podtureň	9	1	0	8	9 : 73	3	-9

UPOZORNENIE

Obecný úrad upozorňuje všetkých majiteľov motorových vozidiel, aby neparkovali motorové vozidlá na verejných miestnych komunikáciách. V prípade napadnutia snehu v zimných mesiacoch budú svojimi vozidlami brániť zimnej údržbe a táto nebude v miestach parkovania motorových vozidiel vykonaná. Dôvod je predsa jasný.

Majiteľ motorového vozidla poruší Všeobecne záväzné nariadenie obce č. 1/2007 o čistote obce a verejnom poriadku. Za porušenie VZN č. 1/2007 môže byť zo strany obce právnickej osobe a fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie udelená pokuta a porušenie nariadenia fyzickou osobou sa považuje za priestupok a tento sa rieši v zmysle zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení.

Brána milosrdenstva

Ôsmeho decembra 2015 na slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie, Svätý Otec František, slávnostne otvoril v bazilike svätého Petra v Ríme Svätú bránu čím symbolicky naznačil začiatok mimoriadneho Jubilejného svätého roku milosrdenstva. Slávnostne sme začali prežívať rok trvajúci sviatok Božieho milosrdenstva.

Symbolika Svätej brány obsahuje bohaté posolstvo pre kresťanov a viaže sa aj na brány našich kostolov.

Brána – obraz Krista

Svätá brána milosrdenstva je aj naša kostolná brána, je obrazom Ježiša Krista. On sám povedal: „...Ja som brána. Kto vojde cezo mňa bude spasený...“ Jeho narodením na svet, ktoré si budeme pripomínať cez Vianoce, sa nám otvorila brána do svätyne Najsvätejšej Trojice. On svojím príchodom na svet sprítomnil na zemi Boha, bohatého na milosrdenstvo. Otvoril nám dvere lásky, cez ktoré možno vstúpiť do náručia milosrdného Otca. Jestvuje len jediná cesta k Bohu a len jediná brána do vnútorného spoločenstva s Otcom, a to je Ježiš Kristus, narodený v Betleheme, umučený na Kalvárii a vzkriesený v Jeruzaleme. Márne sa je pokúšať prísť k Bohu cez iné náhradné a bočné vchody, ak nepôjdeme cez Ježiša Krista s Bohom sa nestretieme.

Brána- obraz Panny Márie

Symbolika brány sa vzťahuje aj na Pannu Máriu. V modlitbe Loretánskych litánií dávame Márii vznešený titul „Brána do neba“. Ona je bránou, veď cez ňu k nám prišiel Vykupiteľ sveta. S Pannou Máriou máme ľahší a bezpečnejší prístup k Ježišovi Kristovi, jej Synovi. „Skrze Máriu k Ježišovi!“ – je starobylé heslo.

Brána – vstup do Cirkvi

Svätá brána, ktorá nám bude pripomínať aj brána nášho kostola, sú zároveň aj dvere do Božej rodiny. Každému veriacemu by mala ležať na srdci starosť o to, aby náš kostol bol upravený zvonku i zvnútra tak, aby vyjadroval našu úctu a bázeň voči tomu, ktorý v ňom prebýva.

Ďalším symbolickým významom brány kostola je brána do Cirkvi, do spoločenstva bratov a sestier, predovšetkým do Cirkvi miestnej, kde žijem. Vo svätom roku milosrdenstva mali by sme plnšie vstúpiť do spoločenstva bratov a sestier s ktorými sa stretávame v rodine, na ulici, v dedine a naplno sa zaradiť medzi nich, ako živé údy do tajomného Kristovho tela- Cirkvi. Zanechajme svoje predsudky voči Cirkvi, kňazom, veriacim. Otvorená brána farnosti je pre nás všetkých márnوترatných synov a dcéry výzvou k návratu cez tento Svätý rok milosrdenstva.

Brána – obraz večného domova

Svätá brána milosrdenstva je symbolom a ohlásením aj budúcej brány nášho večného domova, cez ktorú raz v hodine smrti každý z nás musí prejsť. Brána neba má nám denne, najmä v nedele a prikázané sviatky pripomínať aj vchod do nášho kostola. Veru, neprejde bránou nebeskou ten, kto neprechádzal bránou kostolnou.

Cez bránu sa vchádza i vychádza. Platí to aj o Svätej bráne milosrdenstva aj o bráne nášho kostola. Všetk má dva smery – zvonku i zvnútra. Žiaľ, musíme spomenúť, že sú pre nás smutné, vnútorné

odchody, keď ľudia zvábení svetom a pomýlení hriechom odchádzajú z kostola aj z Cirkvi. Pre svoj odchod spomedzi nás často hľadajú lacné výhovorky, najčastejšie v našich nedostatkoch. Ježiš hovorí: „...kto je z vás bez hriechu nech prvý dvihne kameň a hodí ho...“

Brána nášho srdca

Vo Svätom roku milosrdenstva nám treba otvoriť predovšetkým bránu svojho srdca Kristovi, ktorý prichádza na tento svet ako Svetlo. Človek na Vianoce osvetľuje svoje domovy umelými svetlami. Je to pekné, ale Vianoce majú predovšetkým prežiť svetlom Kristovým nás samých, my sa máme stať svetlom sveta. Narodenie Ježiša ohlasuje svetu tajomstvo, že Boh ako človek prišiel na svet, a ak mu otvoríme bránu nášho srdca naplní nás láskou, spravodlivosťou a pokojom. Do nášho srdca vstúpi Boh a nielen On, ale aj ľudia blízky, vzdialený, známi i cudzí. Ak však zatvoríme, čo len pred jediným človekom tejto zeme svoje srdce, zostanú zatvorené pre nás všetky sväté brány.

Každý z nás má kľúč od brány svojho srdca. Ten kľúč je zvnútra, nik zvonku neotvorí. Len my sami môžeme otvoriť svoje vnútro milosrdnému Kristovi.

Prajem vám v tieto Vianoce 2015 a vo Jubilejnom roku milosrdenstva 2016 odvahu pootočiť kľúčom svojej slobody zvnútra a otvoriť dokorán svoje vnútro milosrdnému Kristovi a kvôli nemu aj každému človekovi.

Bolo by márne uveriť vymyslenej bájke či v jeho historický príchod na svet pred dvadsiacimi rokmi, utrátiť toľký čas a peniaze zhánaním sa za darčekom, výzdobou domovoch či prípravou jedál, keby sme nanovo neprežívali jeho tajomný a duchovný príchod do nášho srdca dnes.

František Čureja, farár

(spracované podľa knihy: Pavol Janáč, Brána milosrdenstva)

POZOR ZMENA

Obecný úrad upozorňuje občanov, že víťanie Nového roka sa uskutoční dňa 1. 1. 2016 o 16.00 h pred obecným úradom.

OR PZ upozorňuje občanov

Zimné obdobie, a s ním spojené časté zmeny počasia a ochladenie pod bod mrazu už aj počas dňa, súvisí najmä so zníženou viditeľnosťou a zmenou povrchu vozovky. Treba sa rýchlo prispôbiť aktuálnemu počasiu a podmienkam na ceste a dbať na zvýšenú bezpečnosť a opatrnosť. Hmly, sneženie, poľadovica ale aj „neviditeľní“ chodci, príp. cyklisti – hazardéri. Aj na toto by mali vodiči myslieť počas nasledujúceho obdobia.

Zimné pneumatiky by už niekoľko týždňov mali byť samozrejmosťou. Ak stále jazdíte na letných, je najvyšší čas ich vymeniť. Na cestách predvídateľne a nezabúdajte na opatrnosť. Problémom nie je len hmla, sneh či poľadovica, ale náhle zmeny v počasi, napríklad prudký dážď. Preto znížte rýchlosť, jazdu prispôbte stavu a povahe vozovky aj poveternostným podmienkam a dávajte pozor na ostatných. Ak aj zareagujete včas, neznamená to, že tak urobí aj vozidlo pred vami, či za vami. Dodržiavajte preto bezpečnú vzdialenosť medzi vozidlami. Používajte bezpečnostné pásy a správne osvetlenie vášho vozidla, tzv. „denné svietenie“ je za zníženej viditeľnosti nepostačujúce a treba použiť stretávacie svetlá.

Nepočítateľní chodci...

Aj napriek upozorneniam zo strany polície sa po našich cestách stále pohybujú „neviditeľní“ chodci. Ohrozujú tak nie len seba, ale aj ostatných. Vodič takéhoto nezodpovedného chodca nezbadá vôbec alebo príliš neskoro. Preto opätovne apelujeme na chodcov, aby v záujme ochrany vlastného života a zdravia, nepodceňovali povinnosť nosiť reflexné doplnky. Chodci by nemali zabúdať ani na to, že na ceste sú tí zraniteľnejší, a preto by sa mali na cestách správať zodpovedne a dodržiavať pravidlá cestnej premávky – chodiť po chodníku, cez cestu prechádzať po priechode pre chodcov, vždy sa presvedčiť, či cez cestu môžu bezpečne prejsť a zbytočne neriskovať prebiehaním, pretože vodičom sa na mokrej a klzkej ceste brzdí oveľa náročnejšie.

Cyklisti – hazardéri...

Reflexné prvky a prilba sú povinnou výbavou každého cyklistu. Ešte stále evidujeme množstvo prípadov, keď cyklisti za zníženej viditeľnosti jazdia na neosvetlenom bicykli bez reflexných prvkov. Výnimkou nie je ani jazda po nesprávnej strane vozovky a pod vplyvom alkoholu. Cyklisti by nemali preceňovať svoje schopnosti, treba zvážiť riziká, ktoré im hrozia v súvislosti so zníženou viditeľnosťou a mokrou a klzkou vozovkou. Jazda na bicykli za silného vetra, v daždi, na mokrej a klzkej ceste, je hazardovanie so životom a zdravím. Preto netreba riskovať a bicykel v týchto mesiacoch nechajte radšej doma.

Čo hovorí štatistika?

Za 10 mesiacov tohto roka eviduje polícia v Lipt. Mikuláši 168 dopravných nehôd, čo je nárast oproti rovnakému obdobiu minulého roka o 48. Z uvedeného počtu 10 dopravných nehôd zaviniť vodiči nemotorového vozidla, čo je o 7 viac ako v minulom roku. Chodci zaviniť 4 dopravné nehody, teda o 1 viac ako v rovnakom období roku 2014. Pri dopravných nehodách zavinených chodcami a vodičmi nemotorových vozidiel došlo k 4 ťažkým zraneniam, 9 osôb sa zranilo ľahko. Zvýšenou opatrnosťou a dôsledným dodržiavaním pravidiel sa môžete vyhnúť tomu, že ďalšou obeťou dopravnej nehody budete práve Vy.

Umiestnenie ŠK ST

VIII. LIGA LM

■ 9. kolo: Ľubča D – Demänová B 0:18, V.Poruba A – Smreč. Žiar B 10:8, Vlachy A – Podtureň B 9:9, Pavlova Ves A – Dúbrava C 10:8, Bobrovec C – Východná C 6:12, Jamník C – V.Poruba B 16:2

1. Východná C	9	8	0	1	108:54	25
2. Demänová B	9	8	0	1	123:39	25
3. Jamník C	9	6	1	2	106:56	22
4. Vlachy A	9	5	2	2	91:71	21
5. Smr./Žiar B	9	5	1	3	96:66	20
6. Bobrovec C	9	5	0	4	98:64	19
7. Podtureň B	9	3	3	3	84:78	18
8. V.Poruba A	9	3	1	5	74:88	16
9. Dúbrava C	9	3	0	6	77:85	15
10. P. Ves A	9	2	1	6	41:121	14
11. V.Poruba B	9	1	1	7	50:112	12
12. Ľubča D	9	0	0	9	24:138	9

VII. LIGA LM

■ 9. kolo: Lipt. Peter A – Pavč. Lehota A 12:6, N.Boca B – Part. Ľupča B 15:3, Iľanovo C – Podtureň A 9:9, Dúbrava B – Lipt. Porúbka A 10:8, ZďŠ Lipt. Mikuláš A – Z.Poruba A 12:6, Jamník B – Ľubča C 11:7

1. Jamník B	9	9	0	0	112:50	27
2. Dúbrava B	9	7	1	1	94:68	24
3. L.Porúbka A	9	7	1	1	99:63	24
4. N.Boca B	9	6	1	2	88:74	22
5. Ľubča C	9	5	1	3	88:74	20
6. L.Peter A	9	3	2	4	85:77	17
7. Iľanovo C	9	3	1	5	81:81	16
8. Z.Poruba A	9	3	0	6	75:87	15
9. P.Ľupča B	9	3	0	6	61:101	15
10. ZďŠ LM A	9	2	1	6	69:93	14
11. Podtureň A	9	1	2	6	68:94	13
12. P. Lehota A	9	0	0	9	52:110	9

Cestujete s podporou
Žilinského samosprávneho kraja
Informácie od 7:00 do 21:00 hod., tel.: 0972 250 308 - 0,60 €/min, 0,972 350 308 - 0,80 €/min. INFO SAD: PO - PI od 7:30 do 15:30 tel.: 55181 20-21-22

ODCHODY AUTOBUSOV

Podtureň,žel.zast.

ARRIVA Liorbus, a.s.
INFO SAD: PO - PI od 7:30 do 15:30 tel.: 55181 20-21-22

Platí od:

13.12.2015

Pribylina,garáž SAD	⁺ 10:39	^{6:20} 11:10	^{5:1} 14:31	^{6:22} 15:23	^{6:22} 15:59	^{6:12} 17:18	^{6:12} 17:18
Pribylina,garáž SAD	^{6:12} 10:31						
Pribylina,Permon	^{6:08} 6:08	^{6:08} 8:19	^{6:15} 8:19	^{6:15} 8:19	^{6:15} 8:19	^{6:15} 14:31	^{6:15} 14:31
Vážec,Jednota	^{6:33} 8:33	^{6:18} 11:28	^{6:18} 11:47	^{6:18} 15:19	^{6:18} 15:24	^{6:18} 15:48	^{6:18} 19:35
Vážec,Jednota cez Kr.Lehotu	^{6:20} 9:24	^{6:20} 9:29					
Vážec,Jednota cez Kr.Lehotu	^{6:48} 6:48						
Vážec,Jednota cez Teslu	^{6:48} 6:48						
Východná,garáž SAD	^{6:40} 14:30	^{6:40} 14:35	^{6:40} 16:18	^{6:40} 17:34			
Východná,garáž SAD	^{6:40} 12:07	^{6:40} 12:37					
Východná, Naháika cez Kr.Lehotu	^{6:24} 9:24	^{6:24} 22:29					
Vysoké Tatry, Štrbské Pleso, centr.park.	^{6:40} 8:33	^{6:40} 15:17					
Vyšná Boca,ZŠ	^{6:40} 10:25	^{6:40} 12:32	^{6:40} 15:47	^{6:40} 15:47			

TransData - software

Cestujete s podporou
Žilinského samosprávneho kraja
Informácie od 7:00 do 21:00 hod., tel.: 0972 250 308 - 0,60 €/min, 0,972 350 308 - 0,80 €/min. INFO SAD: PO - PI od 7:30 do 15:30 tel.: 55181 20-21-22

ODCHODY AUTOBUSOV

Podtureň,žel.zast.

ARRIVA Liorbus, a.s.
INFO SAD: PO - PI od 7:30 do 15:30 tel.: 55181 20-21-22

Platí od:

13.12.2015

Banská Bystrica,AS	^{6:15} 6:05						
Beňadiková,rázc.	^{6:10} 7:01						
Liptovský Ján,zot.Ďumbier	^{6:10} 6:19						
Liptovský Mikuláš,Aqua Park	^{6:15} 9:14						
Liptovský Mikuláš,aut.st.	^{6:15} 5:08	^{6:15} 5:18	^{6:15} 6:08	^{6:15} 6:09	^{6:15} 6:23	^{6:15} 6:25	^{6:15} 6:39
	^{6:10} 6:40	^{6:10} 7:01	^{6:10} 7:04	^{6:10} 7:06	^{6:10} 7:09	^{6:10} 7:18	^{6:10} 7:20
	^{6:10} 7:24	^{6:10} 7:33	^{6:10} 7:36	^{6:10} 7:39	^{6:10} 7:57	^{6:10} 7:57	^{6:10} 8:01
	^{6:10} 8:02	^{6:10} 8:29	^{6:10} 8:39	^{6:10} 8:44	^{6:10} 9:05	^{6:10} 9:10	^{6:10} 9:14
	^{6:10} 9:15	^{6:10} 9:51	^{6:10} 9:59	^{6:10} 10:09	^{6:10} 10:21	^{6:10} 10:48	^{6:10} 10:53
	^{6:10} 11:15	^{6:10} 11:15	^{6:10} 12:05	^{6:10} 12:23	^{6:10} 12:35	^{6:10} 13:16	^{6:10} 13:23
	^{6:10} 13:24	^{6:10} 13:28	^{6:10} 13:32	^{6:10} 13:33	^{6:10} 13:43	^{6:10} 13:45	^{6:10} 14:00
	^{6:10} 14:17	^{6:10} 14:18	^{6:10} 14:30	^{6:10} 15:08	^{6:10} 15:14	^{6:10} 15:27	^{6:10} 15:28
	^{6:10} 15:30	^{6:10} 15:54	^{6:10} 16:18	^{6:10} 16:18	^{6:10} 17:00	^{6:10} 17:10	^{6:10} 17:15
	^{6:10} 17:16	^{6:10} 17:16	^{6:10} 17:44	^{6:10} 18:08	^{6:10} 18:14	^{6:10} 18:15	^{6:10} 18:23
	^{6:10} 18:35	^{6:10} 18:35	^{6:10} 20:50	^{6:10} 21:32	^{6:10} 22:14		
Liptovský Mikuláš,Močiare, Voj.akad.	^{6:10} 6:30						
Ružomberok,AS	^{6:10} 5:54						

TransData - software

Prskavka – symbol Vianoc

Do Európy priniesol prskavky anglický kráľ Jakub I. Rozdával ich ľuďom na oslavu, keď odhalil spiklencov, ktorí mu chceli vyhodiť do vzduchu palác.

Prskavky patria k pyrotechnike, ktorú sa často nebojíme dať do ruky ani deťom. Je to vlastne pušný prach na paličke. Ako sa ale smrtiaca zbraň stane symbolom pokojných sviatkov? Môže za to nevydarený atentát na anglického kráľa.

Od živého ohňa k prskavke

Prvopočiatky „živého ohňa“, teda predchodcu prskaviek, siahajú do čias stredoveku. Konštantinopol, dnešný Istanbul, obliehali v roku 678 arbskí bojovníci, ktorých sa bála celá Byzantská ríša.

Traduje sa legenda, že v tom čase prišiel Grék Kallinikos z Heliosu s nápadom, ako využiť silu ohňa. Vládcovi byzantskej ríše Konštantínovi IV. údajne predal návod na výrobu ohnivej substancie, ktorá zachránila celú ríšu. Odvtedy sa nazýva gréckym ohňom.

Návod na výrobu poznala iba rodina, ale po čase sa vraj stratil. Hoci sa zachovalo veľa jeho popisov, nikto nevie, z čoho grécky oheň vyrábali. Ohnivá zbraň sa vraj dala používať aj pod vodou, ktorá ničivú silu zbrane ešte zvyšovala. Chemici dodnes nevedia, ako to vtedy Kallinikos dosiahol.

Iný príbeh ale hovorí, že Kallinikos pri experimentovaní explózií zmes namiešal tak, že namiesto ničivého ohňa bolo výsledkom len akési prskanie iskier.

Výbušná hlina, ktorá zmenila svet

O pôvode strelného prachu panovalo veľa teórií. Dnes sa považuje za najpravdepodobnejšie, že ho vynali v Číne. Doba vzniku už tak istá nie je, ale pohybuje sa v rozmedzí medzi 7.-9. storočím pred našim letopočtom.

Ázijský veľikán si nechal vynález pre seba a tajomstvo si starostlivo strážil.

Do Európy priniesol prskavky kráľ

To, čo už existovalo, muselo najskôr prejsť dlhú cestu, aby sa to dostalo až k nám. V Európe nápad na využitie strelného prachu na výrobu zábavnej pyrotechniky a prvých prskaviek priniesol v trinástom storočí Angličan Roger Bacon. A hneď sa do toho pustil.

Rozšírenie prskaviek medzi obyčajných ľudí ale začalo až začiatkom 17. storočia v Anglicku vďaka tamjšiemu kráľovi. Ale s Vianocami to nemalo vtedy nič spoločné.

„Anglickí katolíci neboli spokojní s vládou, a tak chceli piateho novembra 1605 vyhodiť do vzduchu Westminsterský palác, kde zasadal parlament aj kráľ. Spiknutie nevyšlo a na oslavy rozhodol kráľ Jakub I. vyrobiť, a medzi oslavujúcimi ľuďmi rozdať, iskrivé tyčinky – prskavky“

V českej firme Drutep, v kúpeľnom meste z Ústeckého kraja - Teplice, sa začali prskavky vyrábať v roku 1952. Dnes vyvážajú prskavky takmer do celého sveta.

Recept prísne strážený

Zhruba sedemdesiatročnú históriu firmy zviditeľnili napokon bravúrnym prvenstvom. V Európe je český výrobca jediný výrobca tvarovaných prskaviek vo forme srdiečka, čísel, hviezdíčky či stromčeka v rôznych farbách.

Vyrobiť prskavku je jednoduché, ale doladiť receptúru, aby prskavka správne prskala, nič neprepálila, nezhasínala počas prskania alebo nezačala horieť plameňom, je zložitejšie.

Celá výroba prskaviek je ručná. Jediné, s čím výrobcom pomáhajú stroje je sekanie drôtu na požadovanú dĺžku a miešanie pyrotechnickej zmesi, ktorá sa postará o ohnivý gejzír. Presné zloženie pyrotechnickej zmesi ostáva ale firemným tajomstvom.

Prskavka nielen symbol Vianoc

Je pravda, že u nás sú prskavky spojené hlavne s oslavami Vianoc, ale vo svete sa používajú omnoho viac aj v priebehu roka. Či už sú to oslavy sviatkov, narodenín, pri koncertoch aj športových stretnutiach.

Kedysi pálili ohne na oslavu zimného slnovratu vo viacerých krajinách, napríklad v Taliansku. Mali podobu zapálených slamných koliesok, ktoré sa kotúľali dole kopcom alebo vyhadzovali do vzduchu. Z tých odpadalo veľa iskier, takže to malo podobu prskavky.

Symbolom svetiel je tiež pravdepodobne najväčší hinduistický sviatok. Je zasvätený Lakšmi, bohyni bohatstva a prosperity. Jej náprotivok je bohyňa Alakšmi, tá môže priniesť ľuďom nešťastie.

Oslava trvá 4-5 dní v októbri alebo v novembri. Väčšina škôl je celý týždeň zatvorená, rozdávať sa darčeky a všetko sa zdobí svetlami.

SPRAVODAJCA obce Podtureň. Vydáva: Obecny úrad Podtureň. Vychádza štvrťročne. Zodpovedný pracovník: Marián Vojtík. Redakčná rada: Marián Vojtík, Eva Huštáková, Viera Vozáriková, Peter Taját, František Janovčík, Lenka Rakytová. Korektúra: Lenka Rakytová. Zostavovatelia nezodpovedajú za obsah ani úroveň jednotlivých článkov. Registračné číslo periodika Podturniansky spravodajca 02/2000. Z OFK Podtureň nebol do uzávierky novín doručený príspevok. Grafická úprava a tlač: © Agentúra Panter, www.a-panter.sk.